

## Vuoden 2022 talousarvion ja vuosien 2023-2024 taloussuunnitelman laadintaohjeet

### 1. Talousarvion ja -suunnitelman perusta

Haapaveden kaupungin strategian mukaisesti kaupungin taloutta hoidetaan pitkäjänteisesti siten, että Haapavesi ei ajaudu kriisikunnaksi. Vuoden 2020 tilinpäätöksessä kaupungin taseeseen on kertynyttä ylijäämään noin 4,938 miljoonaa euroa. Kaupunkikonsernin taseessa vuoden 2020 tilinpäätöksessä on kertynyttä ylijäämää 2,280 miljoonaa euroa.

Talousarvion 2022 toiminnalliset tavoitteet tullaan johtamaan vuoden 2018 päivitetystä kaupunkistrategiasta.

### 2. Talousarvion laadintaperiaatteet

Vuoden 2022 talousarviossa toimintakaterami on lautakunta-/osastokohtainen. Eli osasto/lautakunta voi käyttää harkintaansa, miten osastokohtainen raami jakautuu tulosalueiden kesken. Toimintakateen parantaminen ei juuri ole mahdollista, koska toimintatuotot suhteessa kuluihin eivät kasva ilman suurempia rakenneuudistuksia. Vuoden 2022 yleinen kustannustason nousun arvioidaan olevan 2 %. Kun huomioidaan 1.4.2021 palkkoihin tulleet yleiskorotukset, arvioidaan että henkilöstömenojen keskimääräinen nousuprosentti on 2,5 %. (Taulukkokorotus kts kohta 5) Lautakuntakohtaiset talousarviot tulee kustannusten nousupaineesta huolimatta sopeuttaa toimintatuottojen kehityksen kanssa siten, että toimintakate ei nouse yhtä prosenttia (1%) enempää negatiiviseksi vuoden 2021 talousarvion tasosta.

Toimintojen ja palveluiden vaihtoehdot pitää tarkastella ja kaikki vaihtoehdot ja ennen kaikkea edullisimmat tuotantotavat on tutkittava ja niihin siirtymistä tehtävä suunnitelma. Suunnitelma on esitettävä yhdessä talousarvion kanssa. Sekä talousarvio että -suunnitelma laaditaan vuoden 2021 rahanarvoon.

Suunnitelmavuosien 2023-2024 toimintakateen kehitys menee pitkälti vuoden 2022 talousarvioraamien mukaisesti ja tarkentuu syksyllä uusien kuntatalouden kustannus- ja ansiotasoindeksien ennusteiden päivittyessä.



### 3. Investoinnit

Investoinneiksi lasketaan yli 10 000 euron uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeet. Investoinneiksi voidaan katsoa myös hanke, joka on luonteeltaan investointi. Määrärahavaraukset tehdään ilman arvonlisäveroa. Lähtökohtana on, että vuonna 2022 ei aloiteta uusia investointiohjelmia, vaan saatetaan loppuun keskeneräisiä projekteja. Pääsääntö ei koske lakiin perustuvien velvoitteiden täyttämiseen tähtäviä investointeja. Hallintokuntien on tehtävä ehdotuksensa investointiohjelmaan siten, että hankkeelle esitetään seuraavat tekijät:

- kustannusarvio ja sen jakautuminen eri vuosille
- hankkeeseen saatavat rahoitusosuudet
- nettorahoitus
- hankkeen vaikutus käyttötalouteen

Hankkeet on asetettava tärkeysjärjestykseen. Kaupunkistrategian mukaisesti investoinnit mitoitetaan siten, että välttämättömät investoinnit kyetään toteuttamaan ja investointivaraa jää myös kaupunkia kehittäviin ja työllisyyttä edistäviin hankkeisiin. Etusijalla ovat investoinnit, joilla palvelurakennetta ja kustannustehokkuutta kehitetään suunnitelmallisesti.

Hallintokuntien on arvioitava talousarvioon myös investointeihin liittyvät poistonsa.

### 4. Hankinnat

Hankintoihin tarvittavat määrärahat varataan talousarvioon ja -suunnitelmaan pääsääntöisesti ilman arvonlisäveroa. Myyntihintoihin sisältyvää arvonlisäveroa ei esitetä tuloarviossa.

### 5. Henkilöstö

Hallintokuntien pitää liittää talousarvioehdotukseensa henkilöstösuunnitelma vuosille 2022-2024. Henkilöstösuunnitelman on perustuttava kaupungin strategiasta johdettuihin rakenteellisiin ratkaisuihin.

Palkkakuluihin budjetoidaan 2,5 % taulukkorotus. Sivukuluihin varaudutaan tähän ohjeeseen liitetävän ohjeen mukaan. Sivukuluja voidaan tarkentaa kesän 2021 aikana.

Palkkamäärärahoja ei varata sellaisille tyhjiille vakansseille, joille ei ole täyttölupaa. Mahdollisten kesätyöntekijöiden ja tiedossa olevien sijaisten palkkakulut on kuitenkin huomioitava talousarviossa.



## 6. Toiminnalliset tavoitteet

Myös toiminnalliset tavoitteet johdetaan kaupungin strategiasta. Tavoitteiden laadinnassa korostetaan erityisesti mitattavuutta. Tavoitteista laaditaan erilliset taulukot. Talousarvion laadinnassa on huomioitava, että valtuuston käsittelyssä olevien tavoitteiden pitää olla helposti seurattavia. Lautakunnat voivat asettaa talousarvion käsittelyssä myös tarkempia tavoitteita oman hallintokuntansa osalle. Näiden on kuitenkin oltava kaupungin strategian mukaisia.

## 7. Talousarvion tekninen valmistelu

Siivous- ja kiinteistöpalvelut, yleishallinto sekä ruokahuolto laativat omat talousarvionsa ensimmäisenä. Niiden muille hallintokunnille kohdistamat sisäiset laskutukset pitää sisällyttää hallintokuntien talousarvioehdotukseen. Sisäiset menoarviot ovat sitovia eikä laskutusta korjata toteutuneen mukaan vuoden 2022 aikana.

Sisäiset ja ulkoiset menot pitää eritellä talousarviossa eli jokaiselle sisäiselle menolle tai tulolle on oltava oma sisäinen vastineensa, joka on kirjattava samannimiselle tilille. Sisäisiä eriä koskien tulee aina käyttää vain sisäisiä kirjanpidon tilejä ja ulkoisia tuloja ja menoja kirjata ulkoisille kirjanpidon tileille. Sisäisen tilin tunnistaa siitä, että tilinumero on 5 merkkiä pitkä, kun ulkoinen tili on 4 merkkiä, ja sisäisen tilin nimi alkaa SIS-merkinnällä. Sisäisten menojen ja tulojen asettajien tulee keskustella keskenään, jotta varmistutaan siitä, että tulot ja menot ovat vastapuolilla samansuuruisia ja sitä kautta nollautuvat toimintakatteeseen.

## 8. Aikataulu

**Talousarvion ensimmäisten lukujen on oltava valmiina 24.9.2021**, jotta ehditään kokoamaan koko kaupungin taloudellista tilannetta kuvaavat luvut.

Talousarviokirjan pitää olla kokonaisuudessaan valmis 29.10.2021. Budjetti käsitellään kaupunginhallituksessa ja päätetään kaupunginvaltuustossa marraskuussa. Tällöin voimme käsitellä yhtä aikaa sekä veropäätökset että talousarvion.

Talousarvio kirjataan suoraan Taloussuunnitteluohjelmaan ja sieltä se viedään talousarviomuotoisena kirjanpitoon. Erillisiä excel- tml. taulukoita laaditaan tarvittaessa ainoastaan omaa käyttötarkoitusta varten. Ohjeet sisäisistä kirjauksista on ehdottomasti huomioitava.

Siivous- ja kiinteistöpalveluiden sekä ruokahuollon on laadittava oma talousarvioehdotuksensa viimeistään 27.8.2021 mennessä ja toimitettava se välittömästi muille hallintokunnille sekä talousjohtajalle. Keskushallinto puolestaan ilmoittaa vyörytettävät kustannuksensa 30.6.2021 mennessä.



**HAAPAVEDEN KAUPUNGINHALLITUS**

*Kimmo Hinno*

*Kaupunginjohtaja*

*Johanna Hurskainen*

*Vt. Talousjohtaja*



**Ihmeen hyvä**

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin (08) 45911, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi